

№36 ҚАЗАҚ ОРТА МЕКТЕБІ» КММ

«Бекітемін»
Мектеп директоры:

Б.У.Сарин
«31» 08 2022 жыл

«Келісемін» _____

Мектеп директорының
тәрбие ісі жөніндегі
орынбасары

Р.Салекина
«31» 08 2022 жыл

**«ШЕБЕР ҚОЛДАР» ҮЙІРМЕСІНІҢ ЖЫЛДЫҚ
ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ**

Ақтөбе – 2022 жыл

ТҮСІНІК ХАТ

Қазіргі уақытта эстетикалық тәрбие үлкен маңызға ие. Оның міндеттерінің бірі – жасөспірімдердің шынайы өмірге, өнерге эстетикалық қарым-қатынастарын қалыптастыру. Бүгінгі ұрпақ өзінің мінез - құлқын, тілін, өнерін жоғалтпауы қажет. Өнер жас ұрпаққа жақсы әсер ететін және оны тәрбиелейтін нәзік дүние. Осы мақсатта құрылған «Шебер қолдар» қолөнерге баулу үйірмесі оқушылардың ықылас - ынтасын дамытып, болашақ маман ретінде өзін - өзі тануға мүмкіндік береді.

Эстетикалық мәдениетті дұрыс қалыптаспаған адам ғылымда, саясатта және қоғамда өзгерлермен тіл табысуда мәдениетті түрде адамгершілікпен әрекет жасай алмайды. Сондықтан қазірден бастап мектеп оқушыларына ойлау, эмоционалдық сезімдерді қалыптастыру экологиялық, патриоттық тәрбиелер ауадай қажет, оны ұлттық қолөнерімізбен мәдениеттің қатысуынсыз жеткізу мүмкін емес. Яғни, ең басты міндет оқушыларды көркем еңбек арқылы қызығушылықтарын арттырып,

еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу, еңбекке деген ынтасын арттыру.

Бұл бағдарлама орта мектептердегі технология сабағына ұлттық қолөнер мен сәндік қолданбалы қолөнерді еңгізуді басшылыққа ала отырып жасалды.

Үйірме жұмысының мақсаты: әр оқушының өзіндік қабілетін ашу, шығармашылығын арттыру. Эстетикалық талғамын ояту.

Үйірме жұмысының міндеті: жас жеткіншектерге ұлттық өнер мен заманауи өнердің қыры мен сырын игере отырып, олардың эстетикалық сезімталдығын, ой-қиялын, көркемдік талғамы мен шығармашылық қабілетін шыңдау, балалардың өзі өмір сүретін ортасына, туған халқының көркем - мәдени мұраларына сүйіспеншілік қатынастарын қалыптастыру. Экономикалық тәрбие беру.

Қамтылатын сыныптар: 5 және 8 сынып оқушылары.

Үйірме аптасына 5 класта 1 сағат, 6-7-8 кластарда 2 сағаттан болады.

Осы бағдарлама бойынша оқушылардың меңгеруге тиіс білік, икем дағдылары:

- бұйымның бірізділігін жүйелеп көрсетуін қадағалау;
- үйлесімділігі.
- шығармашылық жұмыстарын дайындау, бақылау.
- жұмыстың қорытындысын шығару.

Бағдарламаның дидактикалық жабдықталуы:

- иллюстрациялар
- үлгілер
- суретші шығармалары
- слайдтар
- видео фильмдер
- схемалар

Күтілетін нәтиже:

- материалды сапасын, қасиетін танып біледі;
- орынды және үнемді пайдалана біледі;
- икең-дағдыларын қалыптастыру;
- жұмысты толыққанды орындай білу;
- еңбекқорлыққа, ұқыптылыққа, тиянақтылыққа, ізденімпаздыққа үйренеді;
- өз бетімен жұмыс жасай білу;
- жұмысын қорытындылау;

Тақырыптық жоспар 5 класс (36 сағат)

№	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1.	<i>Кіріспе</i>	1	
2.	Оқушыларға құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалануды үйрету, техникалық қауіпсіздігі		
II	<i>Әр түрлі материалдармен жұмыс</i>		
2.	Дән мен тұқымнан картиналар жасауды үйрену	1	
3.	Күзгі жапырақтардан гүл шоғын жасау.	1	
4.	Газеттен сәндік бұйым жасау.	1	
5.	Газеттен құмыра жасау	1	
6.	Макарон өнімдерінен сурет жиектемелерін, картиналар жасау.	1	
7.	Макарон өнімдерінен гүлсауыт жасау.	1	
8.	Пластикалық бөтелкеден түрлі бұйымдар жасауды үйрену (қобдиша, сауыт, т.б.)	1	
9.	Түрлі материалдарды қолдана отырып ертегі сюжеттерін құрастыру.	1	
III	<i>Моншақпен кестелеу</i>		
10.	Эскизін салу. «Қызғалдақ»	1	
11.	Суретті бастыра моншақпен кестелеу.	1	
IV	<i>Биссермен жұмыс</i>		
12.	Биссер туралы түсінік. Биссердің түрлерімен танысу. Түстердің үйлесімділігі, биссердің қолданылу тәртібі.	2	
13.	Алғашқы жұмыс түрлері.	1	
14.	Бұйымдар жасау(төс белгілер)	2	
15.	Жұмысты аяқтау, соңғы өңдеуден өткізу. Қорытынды талдау.	2	
V	<i>Сәндік қолданбалы өнер</i>		
16.	Сәндік қолданбалы өнер жайында мәлімет беру және оның түрлері	1	
17.	Ою-өрнек туралы мәлімет және ою-өрнектерді қағаз бетіне стилизациялап түсіру	1	
18.	Ою-өрнектерден композиция құрастыру.	2	
19.	Матадан ою ою жұмыстары.	1	
20.	Киіз үйдің құрылысы мен жабдықтарымен танысу. Киіз үй макетін құрастыру.	2	
21.	Киіз үй жабдықтарын жасау.	2	
22.	Ою-өрнектерді зиг-заг тігісімен тігіп үйрену.	2	
23.	Матаның түрлерімен танысу. Матамен жұмыс.	1	
24.	Құрақ түрлерімен танысу.	1	
25.	Құрақты пішу.	1	
26.	Құрақты көктеп тігу.	1	
27.	Құрақ көрпеше жасау.	2	
28.	Көрме ұйымдастыру.	1	

Тақырыптық жоспар 6-7-8 класс (36 сағат)

№	Тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
1.	<i>Кіріспе</i>	1	
2.	Оқушыларға құрал-жабдықтарды дұрыс пайдалануды үйрету, техникалық қауіпсіздігі		
II	<i>Жапсырмалау техникасы (апликация)</i>		
2.	Тоқыма жіп туралы түсінік, қолданылатын материалдар, қауіпсіздік ережелері мен талаптар.	1	
3.	Дайындалатын бұйымға үлгі жоба дайындау, үлгі бойынша жұмыс.	1	
4.	Босаған шөлмектерден құмыралар жасау: ыдыс аяқ, сәнді бөтелке т.б.	1	
5.	Жұмысты аяқтау. Қорытындылау. Көрме ұйымдастыру.	1	
III	<i>Биссермен жұмыс</i>		
6.	Биссер туралы түсінік. Биссердің түрлерімен танысу. Түстердің үйлесімділігі, биссердің қолданылу тәртібі.	2	
7.	Алғашқы жұмыс түрлері.	1	
8.	Бұйымдар жасау (төс белгілер)	2	
9.	Жұмысты аяқтау, соңғы өңдеуден өткізу. Қорытынды талдау.	2	
IV	<i>Сәндік қолданбалы өнер</i>		
10.	Сәндік қолданбалы өнер жайында мәлімет беру және оның түрлері	1	
11.	Қазақтың зергерлік бұйымдары	1	
12.	Ою-өрнек туралы мәлімет және ою-өрнектерді қағаз бетіне стилизациялап түсіру	1	
13.	Ою-өрнектерден композиция құрастыру.	2	
14.	Матадан ою ою жұмыстары.	1	
15.	Киіз үйдің құрылысы мен жабдықтарымен танысу. Киіз үй макетін құрастыру.	2	
16.	Киіз үй жабдықтарын жасау.	2	
17.	Ою-өрнектерді зиг-заг тігісімен тігіп үйрену.	2	
18.	Матаның түрлерімен танысу. Матамен жұмыс.	1	
19.	Құрақ түрлерімен танысу.	1	
20.	Құрақты пішу.	1	
21.	Құрақты көктеп тігу.	1	
22.	Құрақ көрпеше жасау.	2	
23.	Моншақпен кестелеу. Эскизін салу. «Қызғалдақ»	1	
24.	Суретті бастыра моншақпен кестелеу. Шығармашылық жұмыс.	1	

Ү.	Құрғақ жүнмен жұмыс.		
25.	Құрғақ жүннің түрлерімен танысу.	1	
26.	Құрғақ жүннен картина дайындау.	1	
27.	Құрғақ жүнмен бұйымдар жасау.	1	
28.	Көрме ұйымдастыру.	1	

Құрал-жабдықтар пайдалану барысында оқушылар:

- ине, қайшы, бізбен жұмыс жасауды;
- қол тігістерін орындап, техникалық қауіпсіздік ережені сақтауды;
- қиып, қосып біріктіру тігістерін орындай білуі;
- жапсырма жұмыстарға желімді пайдалануды;
- құрал-жабдықтар мен өлшем таспаны қолдана білуі;
- түстерді дұрыс сәйкестендіре білуі;
- сурет сала білуі;
- бұйымды эскизін орындай білуі;
- ине жіптерді әр түрлі бұйымдарға қолдана білуі;
- шаблон үлгілерін дайындауды білуі;
- технологиялық карталармен жұмыс істей білуі;
- үтікпен жұмыс жүргізуді білуі.

Еңбек қауіпсіздік ережелері, инемен жұмыс істеу тәртібі:

1. Инені ине түйрегішке ғана түйреп салу керек;
2. Инені киімге түйреуге, ауызға салуға болмайды;
3. Жіпті тістеп кесуге болмайды;
4. Инені алушыға сабақталулы жағымен беру керек;
5. Сынған инені жерге тастауға болмайды.

Үтікпен жұмыс істеу тәртібі:

1. Үтіктер алдында өткізгіштің үзілген жерін тексеру керек;
2. Ылғалды қолмен тоққа қосылатын үтікті ұстауға тыйым салынады.
3. Үтікті мата түріне қарай қыздыру керек.

Қайшымен жұмыс істеу тәртібі:

1. Қайшыны жолдасыңа үшкір жағын өзіңе қаратып бер;
2. Қайшының жүзін жабық түрінде келтіріп, партаның оң жағына қой.

Желіммен жұмыс істеу тәртібі:

1. Желім құйылған ыдыстың аузын нығыз жабылуы керек;
2. Желіммен жұмыс жасап болғаннан кейін, міндетті түрде қолыңды жууың керек;
3. Жұмыс кезінде арнайы сүлгі ұстауың керек

Пайдаланылған әдебиеттер

- 1. «Мектептегі технология» журналы №1, 2019ж,*
- 2. С.Қасиманов «Қазақ халқының қолөнері» Алматы 1985ж*
- 3. Ж.Тоқтабаева «Қазақтың әшекей бұйымдары» Өнер, 1990ж*
- 3.Ә.Тәжімұратов «Шебердің қолы ортақ» Алматы, 2018ж*
- 4.Ш.Әбдуалиев «Халық қолөнері» Алматы, Рауан. 1992ж*
- 5.З.Мұхамеджанұлы «Қазақтың кесте өнері» Алматы, 2020ж*
- 6.А.Балмагамбетов «Алтын тұмар» Алматы, 2021ж*

